СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 130. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СІТИ, пятниця, 5-го липня 1946. No. 130. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, July 5, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ЯК ЦІНИ БУДУТЬ ДАЛІ ЗРОСТАТИ, ТО КОШТИ ПРОЖИТКУ ПОДВОЯТЬСЯ

Честер Бовл, уступаючий директор Економічної Стабілізації, промовляючи через радіо, був дуже стурбований підвишкою цін на деякі товари і чиншів на мешкання, що наступили зараз, як тільки перестала існувати контроля цін. Вправді, казав він, це так попідвищували ціни тільки захланні продуценти, власники камениць та спекулянти, але якщоб це мало стати загальним явищем і поступало в такому темпі, як першого дня по ліквідації контролі цін, то упродовж найближчих 20 днів кошти прожитку подвоїлисяб.

НОВА КОНТРОЛЯ ЦІН.

Нема надії, щоби в сенаті міг перейти якийсь тимчасовий законопроект, що спинив би зріст цін хоч на якийсь час, згл. на 20 днів, як це було в проекті. Зате більш правдоподібне, що буде внесений цілком новий законопроект, що запропонує нову контролю цін на один рік. Сенатор Барклі „висондовує" сенаторів у цій справі. Новий законопроект узяв би під увагу і ті завваги, що були причиною президентського вета попередного законопроекту.

ПРОТИ ІНФЛЯЦІЇ.

Не зважаючи на те, що зробить конгрес у справі припинення інфляції, президент Труман відбув у цій справі конференцію з секретарем скарбу Снайдером, Джорджем Гарісоном, бувшим директором Федерального Резервового Банку в Ню Йорку, та П. Гофманом, головою Комітету Економічного Розвою. На тій нараді брано т[illegible]засоби спинення інфляції. Між ними [illegible]двишка податків, щоб здержати таким чином витрату грошей на інфляційні закупна, здержання сплати державних довгів, поки конгрес не рішиться на контролю цін; відновлення податку на надзвичайні зиски; здержання державних допомог на публичну розбудову, поки не будуть зрівноважені на ринку достава і збут. Найцікавіше в тому це, що зменшування державних довгів вважається у теперішніх обставинах інфляцією, а не дефляцією, як природно повинно би бути.

ЦІНИ ЯК НА ЧОРНОМУ РИНКУ.

В Ню Йорку підскочили ціни на деякі споживчі товари відразу на 50%, як тільки скінчилася урядова контроля цін. Та це тому, що така була ціна на ті товари на чорному ринку. Тепер ціни зрівнялись і вже лекше було дістати всюди те, чого перше бракувало, а було на чорному ринку. Мясні продукти піднеслись назагал на 20 центів на фунті. Заповідають підвишку на молоко.

ЧИНШІВНИКИ ЗАЛЯКАНІ.

Хоч урядово заповіджено в стейті Ню Йорк, що не буде підвишок чиншів на мешкання, всюди в Ню Йорку чиншівники залякані тим, що чинші будуть таки значно піднесені.

БІЛБО ГОРОЮ НАД 4 ПРОТИВНИКАМИ.

В стейті Мізурі відбуваються демократичні правибори на демократичним кандидатом на сенатора. Дотеперішній сенатор, Теодор Дж. Білбо, як доносить Асошіейтед Прес, здобув таку більшість, що має за собою більше голосів, як усі чотири його противники разом. Білбо є відомий зі своєї теорії про „вищість білої раси", а при цих виборах нігри мали нагоду перший раз голосувати.

НЕ БУДУТЬ ПІДВИЩАТИ!

Нюйорські газети помістили величезні оголошення многих великих департаментових склепів, в яких запевняється публику, що ціни на їхні товари не будуть підвищені, хоч скінчилася державна контроля цін. Теж взивається у тих оголошеннях не купувати в тих фабрикантів, що шукаючи наживи заохочують підвищувати ціни на свої фабрикати.

НЕ БУДЕ НАРАЗІ ОБЄДНАННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ.

Збоку маринарки піднято новий спротив проти намагань уряду та многих передових військових стратегів, щоби злучити всі роди военної сили, фльоти, армію та летунство, під одною командою. Президент Труман надіявся, що тим разом усі військові його попруть у цій справі. Та так не сталося. А це означає, що вчасі цеї сесії конгресу та важна справа не буде вирішена.

ВИТАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ЯПОНЦІВ.

Армія влаштувала в нюйорській пристані сердечний привіт 500 офіцирам і воякам, що є з японського роду, а які належали до славного японсько-американського 442 полку, що вславився своїм геройством у кривавих боях в Італії. Ці вояки тепер вернули з Італії до Америки. Витало їх офіціяльно теж і місто. Як хоробро боролись ті американці з японської крови на різних полях битв в Африці та Европі, пізнати найкраще по тім, що їх наділено 5,600 різними відзначеннями, між якими була і Конгресова Медаля.

INDEPENDENCE DAY, 1946

Виждати з оцінкою вибуху атомової бомби в Бікіні, аж покінчаться наукові досліди

Юнайтед Прес доносить з Бікіні, що там далі продовуються наукові розсліди наслідків вибуху атомової бомби. Стверджено, що кози на панцирнику Неваді ніщо не потерпіли і є живі та поводяться так, якби ніщо не сталось. Одначе миші поздихали. Віцеадмірал Вилйем Г. П. Бленді заявив, що бомба, яка вибухла в Бікіні, не була така сильна як та, яку скинено на Нагасакі в Японії, хоч обидві були того самого роду. Зате вона була сильніша від тої, що вибухла в Ню Мексико, коли роблено першу пробу з атомовою бомбою. Теж була сильніша і від тої атомової бомби, що її скинено на Гірошіму, де згинуло 80,000 осіб. Військовий знавець, Генсон В. Болдвин, звертає увагу цього загалу, що сподівався в Бікіні чогось більшого й страшнішого, щоби виждати і не проголошувати легковажних заключень, поки не буде закінчена наукова провірка, яка потриває кілька місяців.

З вини Кремля УНРРА відмовляє допомогу Україні

Фінансовий і адміністраційний керівник місії УНРРА в Білорусі, Роберт Р. Лівінгстон, заявив, що УНРРА здержала дальшу висилку тракторів в Україну та Білорусь, бо Советський Союз вивозить трактори до Аргентини. Керівник департаменту для справ УНРРА в уряді України, Василь Хомяк, та такий самий представник в Білорусі, Константин Лостовський, заперечують, що Советський Союз вивозить трактори з їхніх країв, та сумніваються, щоб їх вивозили теж і з інших країв СССР. Власне цих сільсько-господарських машин обидві країни найбільше потребують, кажуть вони, а власна продукція є тільки дуже незначною в порівнанні з передвоєнною. Всеж таки збоку УНРРА заявляється, що в умові УНРРА з Україною і Білорусю нема вимоги, яка заборонялаб вивіз з тих країв таких річей, що їх вони дістають як допомогу від УНРРА. В дальшому додається, що на підставі советсько-аргентинського договору, Аргентина маглаб на будуче допомогти Україні через обмін товарів такими продуктами як товщі й олива, яких в Україні дуже мало.

ВОЄННА МОБІЛІЗАЦІЯ СОВЄТСЬКОЇ ІНДУСТРІЇ.

У звязку з проголошеною недавно новою пятирічкою в Совєтському Союзі, кореспондент часопису Ню Йорк Таймс повідомляє з Москви про „воєнну мобілізацію совєтської індустрії", базовану на „залізній дисципліні" та призначеною насамперед для скріплення могутности Червоної Армії. З цею метою розгортається широку кампанію в пресі, згадуючи рівночасно про загрозу, яка існує для Совєтського Союзу збоку західних держав. Московська урядова газета „Ізвестія" знова пише про поширення американських повітряних і морських баз та твердить, що така політика зупиняє міжнародню співпрацю. Кампанію за „залізною дисципліною" в індустрії, порівнюється з впровадженою недавно теж „залізною" дисципліною в армії. Ціла акція за виконанням нової пятилітки говорить тільки про „перемоги", „тріюмфи", „безумовне виконання" плянів і т. п., а звязуючи це з недавною війною, преса твердить, що виконання пятирічки являється „ключем до скріплення боєвої сили совєтської армії та до піднесення військової потуги" Совєтського Союзу.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ ВИВІВ З РІВНОВАГИ БОЛЬШЕВИЦЬКІ „ІЗВЄСТІЯ".

Головнокомандуючий американськими збройними силами в Середземноморській окрузі, ген. Джан Ц. Г. Лі, виголосив у Брістоль, Анґлія, промову, в якій м. і. сказав, що „колиб навіть росіяни і були на 100, чи скільки років позаду нас, нам треба з терпінням ставитись до них". Це дуже схвилювало кремлінські „Ізвестія", які в словах американського ґенерала добачують підготовку до „аґресії". Ґазета пише: Уже здавна кожну аґресію завжди виправдувалося „назадництвом" жертви та „культурною місією" аґресора. Схвильована ґазета дальше коментує, що ґен. Лі говорив про „великий російський народ як про кольоніяльне племя, яке потребує „цивілізаційного впливу" анґльо-саксонських країн.

МИРОВА КОНФЕРЕНЦІЯ — „МЕРТВА ТОЧКА" НА ПАРИЗЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Після провізоричного вирішення справи Трієсту, до якої, як виходить з дальших повідомлень, як американський секретар стейту Бирнс, так і советський міністр Молотов мають ще свої застереження, на паризькій конференції виринула друга „мертва тичка", іменно справа скликання мирової конференції.

ПРОТЕСТ АМЕРИКАНСЬКОЇ АМБАСАДИ У ВАРШАВІ.

Амбасадор Злучених Держав у Варшаві вніс до польського уряду гострий протест проти три-годинного притримання двох членів американської амбасади, які слідкували за недільними польськими виборами.

В СПРАВІ КОНТРОЛІ АТОМОВОЇ ЕНЕРГІЇ.

До Комісії Обєдинаних Держав для контролі атомової енергії Злучені Держави внесли обширне меморандум, в якому вияснюють точку за точкою свого проекту міжнародньої контролі, полемізуючи рівночасно зі советськими протипропозиціями. Інше меморандум в цій самій справі, але яке теж покривається з американськими пропозиціями, вніс представник Франції.

У ПОВОЄННІЙ ЕВРОПІ.

З Риму повідомляють, що невідомі саботажники намагалися перервати комунікаційне получення з Австрією через просмик Бреннер, заклавши високої сили розривний матеріял. В Римі злінчовано звільненого з тюрми на підставі амнестії бувшого фашистського суддю, кап. Маріо Брамбіля. З Атен доносять, що більші військові та поліційні зєднання розпочали акцію проти різних озброєних банд, що діють на півночі країни.

В Норембергу Міжнародній Військовий Трибунал, який судить німецьких военних злочинців, прислухується дальше твердженням та доказам німецьких адвокатів і свідків та советського прокурора і свідків про те, хто вимордував 11,000 польських офіцирі і вояків у Катинському ліску.

ТРІЄСТ ПІСЛЯ РІШЕННЯ РАДИ МІНІСТРІВ.

Рішення Ради міністрів у Парижі, щоби з Трієсту та області створити автономну провінцію, адміністрація якої має бути встановлена пізніше, в нічому не змінили напруженого положення. В місті відбуваються дальші демонстрації, одні за тим, щоби Трієст належав до Італії, інші хотілиб належати до Югославії, а в основному рішення паризької конференції нікого не задовольнило. У міжчасі товпа здемолювала головну кватиру комуністів та редакції комуністичної газети, при чому згинув один робітник-комуніст. Американська поліція поробила відповідні заходи, щоби підчас похоронів не допустити до ще більших заворушень. У висліді італісько-югославських демонстрацій проголошено генеральний страйк в якому взяло участь 200,000 робітників, цілком паралізуючи нормальне життя міста. Страйк перервано і робиться підготовку до дальших демонстрацій. Югославянський амбасадор в Злучених Державах, який тількищо вернувся з Парижа, заявив, що найкраща розвязка проблеми Трієсту булаб — віддати його Югославії. Італійці, натомісць, твердять, що союзники зробилиб найкраще, залишаючи Трієст при Італії.

ҐЕНЕРАЛЬНА АМНЕСТІЯ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗОНІ НІМЕЧЧИНИ.

Американські військові власті в Німеччині проголосили генеральну політичну амнестію для всіх німців американської зони, які народилися після 1. січня 1919. р., за винятком більших проступників, які підпадають під денацифікаційні закони. Новий амнестийний закон охоплює сотні тисяч німецької молоді — хлопців і дівчат, які з приходом Гітлера до влади не мали ще 15 років. Амнестія не охоплює керівників організації гітлерівської молоді, членів усіх ґруп, які діяли під командуванням СС та усіх тих осіб, яких зачисляється до военних злочинців. В американському посланні з цього приводу пишеться, що американське військове управління бажає дати німецькій молоді можність пізнати та розгорнути демократичний спосіб життя, чого їй відмовлялося під націстівським режімом.

КИТАЙЦІ ТАКИ НЕ МОЖУТЬ ДОГОВОРИТИСЯ.

З Нанкінґу повідомляють, що керівники двох воюючих ґруп, маршал Чіянг Кай Шек від національної армії та ґен. Чоу Ен-лай від комуністів, мали півгодинну особисту конференцію над справами замирення. В комунікаті подається, що ні в одній справі не можна було досягнути порозуміння. Бої між згаданими ґрупами продовжаються.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодинокe число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число в суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

У ДЕНЬ СВЯТА НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Минуло 170 років від того великого дня, коли американці торжественно й законно проголосили, що хочуть жити обєднаним і цілком самостійним життям. А нині так є, що вже й в Англії — з якою цей край був тоді в війні — признають, що проголошення американської незалежности було позитивною подією величезної ваги не тільки для Америки, але й для Англії та цілого світа.

Відриваючись формально від Англії, американські кольоністи зробили тим велике добро для себе і свого краю, так і для самої Англії й її жителів. Бо вистарчить тільки призадуматись над допомогою і ратунком, з якими прийшли Злучені Держави Англії в останніх двох світових війнах, щоби пізнати, що так дійсно є. До цього треба ще додати, що американська самостійність стала теж величезним добром і для цілого світа. Що так буде, то щодо цього не було двох думок у більшости тих, що підписували американську Декларацію Незалежности. Провідні американські уми, переняті вселюдським ідеалізмом, передбачували вже тоді час, коли цей новий і самостійний край стане останньою надією людської цивілізації, що буде загрожена збоку тираній.

І чи так нині не є? Чи так не сталось?

Злучені Держави можуть святкувати цьогорічний „Форт оф Джулай" у такому переконанню, що вони не змарнували надій, які покладали на них довгими часами голодні, поневолені й гноблені, бо міліони їх дісталися до цього краю і тут зажили людським життям. Вони теж можуть бути горді з цього, що допомогли повалити не одну тиранію в світі. Але рівночасно мусять теж і розуміти, що найбільший тягар спав на них щойно тепер. Саме тепер, дійшовши до найбільшої у світі сили, їх обтяжено обовязком подбати про замирення світа і новий лад. Або іншими словами: Судьба наказує їм ужити тепер свою силу на те, щоби всюди в світі повстало вільніше життя, свобідне від страху і нужди.

Цей обовязок є найбільшим, який взагалі можна на якийсь нарід наложити. Його майже не можливо виконати добре на сто відсотків. І це всі розуміють. Та проте його треба старатись виконувати якнайліпше. А це знов може статись тільки тоді, коли будемо виконувати його згідно з тими високими засадами, що про них думали ті, що проголошували на цій землі тому 170 років Декларацію Незалежности. Ті засади підняли американський нарід за короткий час до небувалої в історії народів висоти. Тому треба вірити, що подібне може статися і з іншими народами в світі, якщо їм дасться можливість жити і розвиватись в такий спосіб, як це заґарантувала Декларація Незалежности людям американської землі. З цього виходилоб, що ми повинні класти кінець тираніям і диктатурам у світі, а тим самим дати початок новому і свобідному життю усіх народів. Цього вимагає від нас дух Декларації Незалежности сперед 170 років.

Зразок політичної безрадности

Що Европа опинилася не тільки в крайній економічній нужді, але й в політичній цілковитій безрадности, доказує, між іншим, теж і те, що є люди чи політичні кола, що думають поліпшати европейські справи „на лад давньої Австро-Угорщини". А що такі люди є, то видно теж і з статті Джозефа Гарша, вашинґтонського кореспондента бостонського часопису „Крисчен Сайенс Монітор", що саме пише на ту тему в цій газеті в числі з 26. червня б. р. Міркування, які він передає, мають бути такі, що походять з „довірочних джерел". Значить, що малиб так міркувати якісь поважніші чинники. Тому і передаємо це як інформацію.

Ті міркування такі:

Зогляду на теперішній спір між Росією й Західніми Державами, нема іншого взірця на якім Західні Держави моглиб опертися, ніж колишня федеративна держава, яка колись виповняла теперішню порожнечу в південно-східній Европі. Учасі першої війни стало модою прозивати Австрійсько-Угорську монархію неприродним залишком старовинної минувшини, який уже пережився і на його місце треба поставити щось інше.

„Та хоч ця держава й була неприродною, то вона служила своїм цілям і її не можна заступити нічим під теперішню пору, хоч як Західні Держави шукають за чимсь подібним" — міркує Гарш. „Здається, що й Росія за нею, хоч би лише хвилево. Одначе є зовсім можливе, що росіяни прийдуть до такого висновку, коли зрозуміють, що це не буде здою думкою відбудувати політичну одиницю, яка служила за культурний і політичний міст між східньою й західньою цивілізацією," — докінчує автор свій висновок.

Для пояснення згадана стаття містить такі виводи: Усі великі клопоти в модерній історії Европи повстали від тоді, коли Австрія піддалася Берлінови. Колиб так габсбурські цісарі не були слухали Бісмарка, то Німеччина не булаб мала сили започаткувати підготову до першої світової війни. Тоді мир у Версаю не був би доконав цього, що південно-східня Европа сталася кістю незгоди між Аліянтами з часів другої війни. Бо саме ці краї які тепер є кістю незгоди, були під політичним впливом Відня. І хоч тепер Росія й Західні Держави ніби то сваряться за право вета, за поняття демократії, за атомову бомбу, за Еспанію і може ще за щось, то надія йде про це, хто має панувати над краями південно-східньої Европи.

Трудноці із цією частиною Европи такі, що там живуть різнородні народи замкнені Карпатами, Судетами, Адріятиком й Дарданелями, а їх територія перерізана Дунаєм. Не легко ці народи погодити, а легко їх розбурхати. У минулому пробувала над ними запанувати Росія і німецький кайзер, а Гітлер навіть добився там влади, але все те невдалося. Теперішня Советська Росія зосереджує свою енерґію на створення там сателітів в переконанню, що вона там справді заведе свою систему.

Одначе Західна Европа памятає, що там діялося, коли ці краї належали під східніх володарів. Ще в середних віках словянська цивілізація сягала аж до берегів ріки Лаби і до Адрійського моря, а західня цивілізація спинялася на пограниччу поза цею лінією.

Тепер цей квадрат поломаний на малі держави і він притягає до себе Схід і Захід. Росія ніяк не може погодитися на це, щоб цей квадрат примістив держави на підставі західнього взірця, а Захід не хоче погодитися, щоб він підпав під орбіту Советів.

Серед цього спору відживає плян створити там якусь збірну одиницю, яка давалаб запоруку, що буде невтральною між двома великими потугами по обох боках. Ця політична одиниця мусить бути незалежною до цеї міри, щоб Росія не боялася Заходу, а також такою, що вона спиралася на Німеччині.

Справа Трієсту є головним спором в теперішніх нарадах Чотирьох Держав. Америка пробує недопустити до цього, щоб Трієст опинився в руках Росії чи когось, хто слухає Росії. Росія не хоче допустити до цього, щоб Трієст опинився під контролею Заходу, бо через нього буде втискатися до неї західня цивілізація із усім тим, що вона зі собою несе.

Теперішня советська контроля над цими краями є лише поверховна. Всі вибори, переведені в краях сателітів є лише доказом, що Совети не вірять про можливість примирення населення з советською системою. В майбутності там усе будуть тертя і забурення, — а все те вказує, що там мира не буде. Отже треба там створити державу — щось на лад давної Австро-Угорщини яка погодилаб суперечні інтереси і причинилася до замирення Европи.

Микола Чубатий.

Український мистецький рух

Український Мистецький Рух (МУР) оце назва нової літературно-мистецької орґанізації, що повстала серед українських скитальців на терені західної Европи. Її орґан МУР, Збірник Літературно-Мистецької проблематики вказує на високий рівень членів нової орґанізації письменників, мистців кисті та сцени як теж на жагуче бажання українських діячів культури на чужині поставити свої талани на [illegible]

Вже здавна доходили до Америки незвичайно позитивні вістки про високо конструктивну працю серед деяких шарів української скитальщини в Німеччині. Потвердило їх звідомлення з поїздки о. д-ра Кушніра. Як з одного боку нас засмучувала партійна боротьба політичних діячів, що й серед найтраґічнішої недолі народу в перших місяцях по навязанню нашого контакту з Европою, не вважали конечним лишити на боці свої групові переконання та зосередити всю енерґію довкруги інтересів народу як цілости, так з другого боку потішали вістки про творчу орґанізованість науковців, мистців та практичних культурних діячів.

В останньому часі прийшли вістки, що й на політичному відтинку прийшло до замирення, як цього вимагає історична хвилина. А вона домагається від еміґрації високої моралі у цілому поступованню, зокрема солідарности супроти зовнішнього позаукраїнського світа.

Саме ці цінні прикмети підкреслені серед діячів Мистецького Українського Руху й тому ними займемося на першому місці.

Обєднання українських письменників Мур повстало 25. вересня 1945 в Норимберґу, заходом ініціятивної ґрупи в особах: Іван Багряний, В. Домонтович, Юрій Косач, Ігор Костецький і Юрій Шерех. Як [illegible] українці одні вже вихованки советської дійсности, другі вже зросли та дозріли на еміґрації. Характер нової орґанізації одначе все український. Ініціятивна ґрупа склала літературну декларацію МУРУ та уложила список літературних діячів, яких вважала вказаним запросити в члени основники, ставлячи високі вимоги до їх теперішньої літературної творчости. Цей список складався з 38 імен.

Обраний тимчасовий заряд в складі Івана Багряного, Ігоря Костецького, Юрія Шереха та В. Домонтовича мав виконати такі завдання: Відшукати особи, що їх запропоновано покликати в члени нової літературно-мистецької орґанізації та навязати з ними звязок. Серед життя української скитальщини показалося то річчю нелегкою, одначе все таки той звязок нині майже вповні наладнаний. Дальше мала тимчасова управа зладити статут нової орґанізації, підготовити скликання зїзду МУРУ, навязати контакт з центральними громадськими орґанізаціями скитальщини та розглянутися у видавничих можливостях.

Показалося, що видавничі можливості на терені Німеччини нині невеликі, тому деякі твори мусіли появлятися фотоґрафічним способом. Центральні громадські орґанізації скитальщини визнали МУР репрезентаційною письменницькою орґанізацією українців на скитальщині.

До часу скликання загального зїзду українських письменників та мистців в Ашафенбурґу тривав три дні від 21-23 грудня 1945. В часі зїзду уформилася орґанізація МУРУ, вибрали постійну управу та намітили ідеольоґічні основи української літературно-мистецької орґанізації на скитальщині.

Головою МУРУ обрали відомого письменника Уласа Самчука, до управи увійшли: В. Домонтович, Юрій Косач, Ігор Костецький та Юрій Шерех. В заступники членів управи обрали Бориса Подоляка та Івана Багряного.

Мистецький Український Рух поставив собі за завдання — у високо-мистецькій, досконалій формі служити свойому народові і тим самим здобувати собі голос та авторитет у світовому мистецтві. Тим став він виразно на становищі, що мистецтво не є само для себе ціллю, але мистецтво має стати виключно на услуги нації.

„МУР обєднує мистців різних напрямків та стилів, одначе ціль їх все одна, читаємо у вступній програмовій статті їх орґану МУР. Батьківщина наша, Україна, повинна і мусить бути вільною — політично, культурно, господарсько та духово".

Визначивши таку ясну ціль, члени МУР, обовязані змагатися за опанування великого [illegible] „Будемо нещадними до проявів легковаження мистецтва як мистецтва".

„Це не значить, що ми будемо непомильні — пишуть вони — що кожний наш твір претендуватиме на зразковість. Ні! Зразкові твори являються не так часто. Ми висловлюємо тільки наше „кредо", наш ідеал. Кажемо, що хочемо бути такими".

Мистецький український Рух на скитальщині висказав на сторінках свого орґану побажання, щоби рівнорядно зорґанізувалися на скитальщині другі українські інтелектуали як журналісти, науковці то що.

МУР ставить собі ціллю вийти поза власний загумінок та навязати і підтримувати дружні творчі та ідейні стосунки з анальоґічними орґанізаціями других народів, передовсім тих, що перебувають в подібнім положенню як український нарід, себто є в залежності від російських большевиків.

Збірники МУРУ служитимуть всім українським мистцям, що визнають вище наведені літературно-мистецькі та національні напрямні. Їх сторінки будуть відкриті для кожного українського мистця, зокрема для тих, що мають сказати та можуть сказти нове слово в питаннях літератури, мистецтва взагалі та його світогляду.

Перший том збірника, хоч виданий на циклъостилі, робить незвичайно корисне враження та нагадує літературні журнали найкращих часів української літературної публіцистики. В статті „Думки Про Літературу" Іван Багряний розвиває клич МУРУ: Творити Велику Літературу". А велика українська література вимагає великої української ідейности, великого вогню. Хто того не має, не повинен братися за перо — пише автор. Автор не вважає важним питання, щоби орієнтуватися на Европу як на протиставлення московському евразійству, чи на щось друге. Він взагалі відкидає орієнтацію на когось та каже орієнтуватися на українську націю, витворювати самостійні українські вартости. Відкидає він теж інтернаціоналізм. По його думці українським письменникам треба йти: „через наше національне до загально-людського".

Ту саму тему „Великої Української Літератури" обговорює Улас Самчук в статті: „Велика Література". Автор вважає конечною річчю українську літературу оперти на ідеали вселюдські. Шекспір і Ґете стали саме тому власністю цілого людства, що порушували в національній формі вселюдські проблеми. Стаття ця має занадто багато глибоких думок, щоби її можна було зреферувати кількома реченнями в часописній статті-звідомленні.

Вельми повчаючою є стаття Юрія Шереха: „Стилі Сучасної Української Літератури". Це блискуча характеристика української літератури останніх двацяти літ. Стаття ця заслуговує, щоби появилася в чужій мові та стала доступною для широкого літературного світа.

Отсей український літературний журнал та висловлені в ньому думки заслуговують на тим більшу увагу й на тим більше признання, бо зродились серед найважчих умовин скитальчого життя.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ОЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застерігається.

БУРЕВІЙ

Повість з часів Революції в Росії і Східній Україні в 3-х частинах.

(Другий том трильоґії „ОГНЕМ І КРОВЮ").

ПЕРША ЧАСТИНА

5)

Визволення народів, тільки не тих, над якими ми пануємо! Поки я не попав був у Галичину, думав, що й правда, якась частина руських живе під австрійською займанщиною. Однак, хібаж у Росії самі росіяни, у Франції — французи, у Англії — англійці? Адже сто сорок сім різних народів гнобить одна Московщина і гнобить так, що нехай Австрія й Німеччина сховаються! Не солодко галицьким українцям у Австрії, це певно! Алеж бо вони там на становищу невільника у невільників, — наших братанків — поляків.

— Вони малороси, такі, як у нас. Мова у нас трошки відмінна — перебиває перший.

Дійсно малороси! А краще українці, народ, що перебував у цілковито відмінних від москвинів умовинах культурного розвитку, і від Московії був незалежним. Я робітник, самотужки навчився читати, та зацікавився історією — звичайно не тою, що її міністерство освіти рекомендує для шкіл. І відтоді витворив собі інакший погляд на світ і на Росію. У світі багато поневолених народів.

— Хібаж великоруси й малороси не одне й те саме? Адже віра одна: — дивувався співрозмовник.

— Віра одна, православна, у греків, сербів, болгар, румунів, у кількох кавказьких народів. Але руськими себе вони не узнають. Католицтво визнають італійці, еспанці, французи, баварці, угри, чехи і поляки, проте вони мають свої відрубні держави, чи мали в минувшині. Один нарід може визнавати й кілька вір. Віра — це справа розуму і совісти кожної поокремої людини... Ну, не сподівався я, — заговорив трохи насмішливо по мовчанці, — щоб ти не знав хто ти, і до якого народу належиш! Чи мені тебе вчити?...

Перший мовчав засоромлений. Співрозмовник продовжував, наче вибачаючися:

— Не зраджуйся моїми словами. Вас, не знаючих свого імени, є десятки міліонів. За незнання винні не ви, а Росія, наші верховоди. Тобі можуть видаватися дивними мої слова. Бачиш, я один з тих, що постановили боротися з нашим самодержавним безправям, звільнити нарід зпід керми одиниць, дати змогу вести людське життя найбіднішим, найслабшим. Коли виборемо свободу від визиску, тоді національне визволення прийде саме собою. То лише політики і всякі підпанки вічно торочать про національну неволю, а про економічну не згадають. Робітникові чи селянинові зовсім не полекшає від того, що з них висисатимуть сили й снагу не чужі, а свої рідні пявки! Зникне економічна неволя, визиск, тоді зникнуть вигоди з гноблення слабших народів, зникне національна неволя. Незадовго прийде час, що полетять у безвісті і престоли й капітали!...

— Почують! — з острахом перестеріг перший. — Може не хто не спить? Небезпечнож!

— Нехай чують! — відповів другий байдужо. — Не чув хіба, як кожний з них на чому світ стоїть лають царів і багачів — потиху звичайно? В спокійні часи, певно, може котрийсь би й доніс куди треба, забажав би вислужитися. Але тут, на третьому році війни? Може хто з почуття вдячности за оцей сморід і воші донесе? Я трохи розбираюсь в людях і за себе не боюся! А колиб і доніс, то що? Мені так остогидло це життя, що готов сам собі кінця доїхати, як подумаю, доки то нам прийдеться у таких вигодах перебувати...

Замовкли, кожний задумався про своє. Волиняк, чи подолянин розчолопував сказане робітником, старався його слова добре зрозуміти. Непризвичаєна до докладности, чи може притуплена думка працювала повільно, всеж залишала деякий слід, будила дух протесту. До війни він ходив що свята у церкву, щиро молився і тяжко працював на удержання родини. Був на доброму рахунку у пароха; часто піп запрошував його до себе. Ніби в гостину, а на ділі на даремну роботу; він і цим гонорувався перед односельчанами. Йому впоєно, що на світі повинен бути мужик і пан, багач і бідний, бо... Так Бог постановив! Того, що багатства доробляються люди без совісти й душі — він не добачував. За те, що на цьому світі бідує, сподівався нагороди у царстві небесному, жив надіями на те царство. Також не бачив того, що оповідачі й порадники, як до небесного царства дістатися, самі запопадливо старалися вжити царства земного, на небесне не оглядаючися.

Колиб на нього накладали найбільші тягарі, він покірно ніс би їх до смерти, не спробував би тягарі скинути, чи бодай відпочити. Сів би хто йому на шию, він подумав би: Раз сів, значить має до моєї шиї якесь право, і мені треба його нести! Подумати щось зле про „Божого помазанника", царя, було чи не найбільшим гріхом по його думці. Аж почув, що є такі люди, які постановили собі не тільки скинути царя, а ще й дати якіль полекші бідному народові. Цього він ніяк не розумів. Якто? Царя скинути, а хтож буде на його місці? Не стане царя, то й порядку не буде. Цар нехай і злий, але батько народові, самим Богом настановлений. А чи батько пішле своїх дітей на смерть? Нічого не розумів. Голова затемна, щоб те все зрозуміти. А цей робітник — розумний чоловяга! От, що то значить місто! Варто з ним частіше розмовляти, так страшно!...

(Дальше буде).

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

Започаткування „більш досконалої єдности"

Святкування Четвертого Липня дає добру нагоду пригадати ті роздори, компроміси, уступки, які тяглися 12 літ з дня Декларації Незалежности до остаточного затвердження Конституції Злучених Держав. Памятаючи всі труднощі при творенні народнього уряду самим народом та для народу, американці повинні мати більше терпіння зогляду на біжучі суперечки в організації Обеднаних Держав. Треба памятати, що 13 стейтів в цьому новому світі, обеднані у війні, затримали свій союз і в часі миру та по довгих, гострих дебатах, створили таку владу, з якою могло погодитись населення всіх стейтів. Це було можливим тільки тому, що те спільне, що єднало ті колишні англійські кольонії, було сильнішим від тих, що стреміли їх розєднати.

Навіть в ту ранню добу, люди тих стейтів — хоч переважно британійського роду — фактично були американцями, американцями в сучасному розумінні. Голяндці, французи, німці, шведи, нігри — так як британійці — вже були почали вплітати свою культуру, свої звичаї в нове життя, в американський спосіб життя, якого не знищили ані ґрупові розходження, ані економічні. Кольоністи інших національних ґруп — фінці, данці, норвежці, поляки, портуґальці, росіяни, еспанці, швайцарці, українці — були тут як передова сторожа для наступних іміґрантів, які пізніше були обеднані в один нарід, що обіймав людей всіх національностей, рас та вірувань.

Вже в ті дні в Америці існувала преса в чужих мовах. Ще й тепер не раз згадують, що один визначний німецький видавець оголосив в своїм часописі „Штатсботе" про Декларацію Незалежности за день перед тим, як про те написали інші філядельфійські часописи.

Сама по собі Декларація Незалежности є доказом того, що сучасний спосіб американського життя почав розвиватися ще у вісімнадцятім столітті. Двох підписаних під Декларацією не були британійського роду. То були: Джан Мортон, нащадок переселення з Швеції (норвежці та фінці кажуть, що він з їх роду); та Джан Паца, правдоподібно чеського роду (хоч італійці вважають, що він з їх роду). Решта чотири підписаних були роджені не тут, але в Анґлії та Шотляндії.

Приспішили перемогу, яка довела до дійсної незалежности, такі відважні та визначні особи, як Лафайет, Рошамбо, Де Калб, фон Стубен, Пуласкі, Ковач, Фебіґер, які прийшли з Франції, Баварії, Прусії, Польщі, Мадярщини, Данії аби боротися за рівність людини. А на домашнім фронті для тої самої цілі працювали Роберт Морис та його помічник, Хаїм Соломон, польський жид. Вони старалися здобути гроші, и яких мав велику потребу Континентальний Конґрес для провадження війни. Всі вони жертвували своїм життям, маєтком — а часом і тим і другим — для нової держави, нового народу.

Ще тоді, як провадилась Революційна Війна, тринадцять кольоній створили союз і сподівалися, що він буде тривким — подібно до того, як це зробили Обеднані Держави за наших часів. Прийняли тоді кілька засад, так званих Артикулів Конференції, на яких створено центральний уряд. Але той уряд не мав екзекутивної сили, щоби змушувати дотримання законів, прийнятих конґресом. Також не мав він юридичної сили для вирішування непорозумінь поміж стейтами, так, що один стейт мав право вета проти закону, за яким були всі інші 12 стейтів.

Зрештою потреба нових засад стала такою конечною, що року 1787 скликано конвенцію для опрацьовання відповідної конституції. Для її ратифікації треба було аби її прийняли бодай 9 стейтів. Стейти, які боялися сильного центрального уряду, не дуже поспішали з тою справою. Проте, вже за рік, ця конституція, як знаряддя для „більш досконалої єдности", була прийнята. Але навіть тоді нарід не був задоволений, аж доки за три роки не додано до Конституції десять додатків — ґарантії персональних свобід громадян, знаних всім американцям, як „Бил оф Райтс".

З того часу, американська влада — мійська, повітова, стейтова та ціло-краєва — постійно намагається полагоджувати протилежні інтереси. Але американці сьогодня знають, що той спосіб, яким вони будували — і будують — свою федеральну юнію, є единим способом, яким свобідні люди можуть творити свобідну державу, в якій кожний має право на свободу і справедливість. То є спосіб демократичний, загальних зборів, комітетів, законодавчих сходин. Це є спосіб порозуміння, спосіб повільного, але сталого пристосовання поміж тими, кого вищі інтерени більше єднають, ніж менші розеднують.

Це є той шлях, яким почали йти Обеднані Держави — демократичним способом, який з таким успіхом витворили американці для себе. Обеднані Держави можуть також навчитися як пристосовувати той спосіб, бо в цей атомний вік кождий член Обеднаних Держав має поважну причину бажати, щоб той демократичний спосіб порозуміння вдався; причину, перед якою мають часом уступити інші державні інтереси.

Загальна Рада — ФЛІС.

Що писала "Свобода" тому 40 років?

28. червня 1906.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА" В КИЄВІ.

Як тільки зявилася спроможність російським українцям працювати на рідному ґрунті, зараз почали виникати просвітні товариства. До цього часу основано „Просвіту" в Одесі, в Камянці Подільському, в Чернигові, і в Києві. Київська „Просвіта" поставила собі такі завдання: 1. домагатися розвитку української культури і просвіти українського народу його рідною мовою, працюючи в Києві і в Київській ґубернії; 2. видавати книжки, журнали, часописі і йнші видавництва українською мовою; 3. закладати бібліотеки, читальні, музеї, книгарні і т. і. 4. уладжувати прилюдні лекції, відчити, загально просвітні курси, вистави і ін. 5. заводити стипендії, школи, бюра праці і ін. добродійні й освітні заклади. Товариство може основувати місцеві філії.

ХЛІБОРОБСЬКІ СТРАЙКИ В ГАЛИЧИНІ.

Як звісно, у східній Галичині вибухли хліборобські страйки і обхопили досі повіти: бережанський, бучацький, гусятинський, дрогобицький, рогатинський, підгаєзький, чортківський і інші. Всюди домагаються селяни підвишки платні за роботу на панських ланах. Ці страйки ще й тим замітні, що побіч економічного характеру появляється теж сильне заінтересування політичними справами. Головно домагаються селяни переведення виборчої реформи до парляменту... Становище американських українців супроти цих подій ясне: ми не можемо страйкувати разом з нашими земляками в краю, тому ми повинні помагати їм матеріяльно. Ми повинні збирати гроші на Боєвий Фонд і посилати їх до краю з ти, щоб з фонду давати підмоги бідним страйкарам, доки не виграють страйку.

5. липня 1906.

ЗАКІНЧЕННЯ IX. КОНВЕНЦІЇ У. Н СОЮЗУ.

IX. Конвенція У Н. Союзу, що відбулася в Скрентоні, почалася 25. червня і тривала 4 дні. З важніших ухвал замітні такі: рішено піднести посмертне з $600 на $1,000; утворено сталий Народний Фонд, Фонд Бідних і Резервовий; управильнено відносини між У. Н. Союзом і „Свободою" як орґаном У. Н. С.; на Боєвий Фонд в Галичині ухвалено дати $100; ухвалено приймати до У. Н. Союзу українців з Канади. Ухвалено в „Свободі" притримуватися правопису такого, якого уживається в українських школах і часописах. До нового уряду вибрані: о. Степан Макар з Мікіонорту, Па., духовним управителем; К. Кирчів, Джерзі Сити, предсідателем; Іван Париляк з Териви, Конн., заст. предс.; Семен Ядловський з Джерзі Сити, голов. секретарем; Денис Лабовський з Олифант, Па., писарем; Олексій Шаршонь з Шамокіну, Па., касієром; радні: Теодосій Талпаш, Шамокін, Па.; Лев Моніта, Ленсдорф, Па.; Михайло Беля, Голийок, Масс.; Матвій Семенюк, Сейр, Па.; Андрій Овсак, Травґер, Па.; Ф. Поливка, Гейзелтон, Па. Контрольна комісія: о. Лев Левицький, Майнерсвил, Па.; пп. Осип Стеткевич, Шамокін, Па., і Степан Калакука, Джерзі Сити.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ВИЛИМАНТИК, КОНН.

Збірка на родинному святі.

На родинному святі з нагоди 30-літного ювілею п-ва Антона і Анни Лемешків зібрано на допомогу українським сиротам-скитальцям $190. Сімя гр. Лемешків живе у Вебстер, Масс., на 50 миль від Вилимантик та належить до української православної церкви і до всіх українських товариств у згаданій місцевості. Їхні діти виховані цілком в українськім дусі: син вернувся з війни і продовжує свої медичні студії, а дочка вже швидко буде медичною доглядачкою. Діти, при допомозі своїх кревних, зробили батькам милу несподіванку, приготовивши це родинне свято та запросивши односельчан зі старого краю та приятелів і знайомих з ріжних стейтів і з Канади. Крім гостини, привітання ювілятів, пісень і т. п., виголошено теж промови, згадуючи важку долю братів-українців в Европі. Після промови і на пропозицію одного гостя з Ню Бритен переведено збірку на допомогу українським скитальцям, яка принесла у висліді $190.

По $20 жертвували: ювіляти Антін і Анна Лемешка, Андрій Лемешка з родиною, Павло Чорномаз з родиною з Лонг Айленд, Йосип Жабський з Мізурі. Василь Гірчиця з родиною жертвував $12, а по $10: склали: О. Валіґура з Пенсилвенії, Іван Жабський з Винипеґу, Канада; по $6: А. Савка, О. Комар; по $5: В. Вітенко, Н. Ганчар, О. Бандас, С. Кінчик, В. Николів, Л. Кірик, М. Шубарт, М. Федосик; по $2: Г. Лукер, І. Сирак, М. Смілка, П. Зощак, Л. Гоць, І. Партика, Д. Добуш; по $1: І. Яник, Д. Галиш, В. Лемеска, В. Ричен, В. Мечник, .. Ковальчик, Н. Панахида, В. Хома, В. Кінчик, К. Лукашик. Решту зложено дрібними.

Збірку перевели А. Савка, д. Валіґура, С. Кінчик і Н. Н.

Жертводавцям щире спасибі, а ювілятам ще многих літ. Українська громада у Вилимантик мала числом, але велика духом.

Андрій Савка.

—o—

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

На спровадження українських Сиріт.

Громадяни при українській ґреко-кат. парохії св. Володимира в Елизабет зібрали на спровадження українських сиріт з Европи до Америки $507.

Зложили: Апостольство Молитви $50. По $25: Теодор Луняк, Андрій Смит, о. Лев Чапельський. По $20: Софія Безкоровайна. по $10: Михайло Глова, Стефан Задорецький, Сем Кайн, Атаназ Кемпа, Агафія Кіценюк, Теодор Огар, родина Попов. Теодор Федуняк, Параня Чечіль, Григорій Налепа. По $8: Анастазія Шота. По $5: С. Ванца, М. Барбуляк, А. Войтович, І. Воробель, Р. Ґусович, М. Ґерега, В. і М. Глова, А. Гондович, П. Демчур, І. Зелінка, К. Козак, І. Копко, М. Корнас, Н. Кунка. К. Ковальчик, А. Красновська, Т. Маройка, М. Могила, В. Мушинський, П. Окрепка, К. Пілат, С. Прокопик, А. Сціжак, Федірко, А. Федірко, Р. Фортуна, Ф. Циктор, П. Циктор, М. Ядловський, К. Ярош, С. Яцків; по $4: Заяць Анна; по $3: Ф. Кошен, Г. Поливка, Г. Сіри, Т. Федош, А. Федуняк, М. Яворська; по $2: М. Барбуляк, Ф. Білінянська, М. Бондра ст., М. Бурий, А. Волошиновська, Дамян Гнатюк, К. Довжицька, М. Каплун, І. Крохмальний, І. Левчик, Ю. Лещак, М. Либа, Н. Козак, П. Майкел, Т. Музика, К. Пайкош, Г. Палій, І. Пасічник, А. Плавущак, М. Поливка, М. Поливчак, Ю. Світич, А. Тара, Р. Тербецька, Р. Уляновська, І. Федуняк, М. Яворська, Х. Возняк; по $1: І. Боднар, А. Войтович, А. Гондович, П. Гондович, М. Ґалінович, Н. Довжицька, К. Микитишин, М. Налепа, А. Палій, С. Прокопик, А. Процак, П. Окрепка, І. Романович, Ю. Романович, А. Світич, Ю. Світич, А. Стефан, А. Фуентес, К. Хорончак, Ю. Чарна.

Збірка на сироти $507, членська вкладка С. Задорецького $5. Разом вислано до Зл. У. А. Д. Комітету $512.

ДИВНІ НОВИНИ.

—o—

СПАЛИЛИ ПЯТЬ БІЛІОНІВ БАНКНОТІВ.

Департамент скарбу у Вашингтоні довершив важної праці, коли минулого тижня спалив паперових банкнотів вартости $5,000,000,000. Ці гроші були видрукувані ще в 1928 році як банкноти Федеральної Резерви, але ніколи не були пущені в рух. На них було написано, що федеральний скарб зверне за них вартість золота. Міжтим Злучені Держави скасували золоту валюту, отже скарб не міг сплатити паперових грошей золотом. Не було іншої ради, як спалити всі банкноти і зробити в скарбових сейфах місце для інших потреб.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Усі жертви, надсилані ласкаво на пресовий фонд „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням у тій рубриці.

Теодор Оземчук, Бруклин, Н. Й. ... $2.00

Адміністрація „Свободи".

ФАСОЛЯ, ДЕ НЕДАВНО БІГАЛИ КОНІ.—Перед нами картина, знята на славнім перегоновім полі в прекраснім Гайлія-парку, Флорида. Тому кілька місяців бігали там коні, бо саме там відбуваються зимою кінські перегони, бо там тепло. Тепер, як нема перегонів, згноєно 13 акрів перегонової площі й засаджено на ній фасолю та іншу городовину. Осеню підготують усе знов для кінських перегонів.

АДРЕСИ УКРАЇНСЬКИХ ДОПОМОГОВИХ КОМІТЕТІВ В АМЕРИЦІ І В ЕВРОПІ

Злучені Держави Америки:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc., P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

Бельгія:
Comite Ukrainien de Secours en Belgique, 23, rue de Industrie, Bruxelles, Belgium.

Франція:
Service Social Ukrainien, 186, Bd. St. Germain, Paris 6, France.

Англія:
1) Central Ukrainian Relief Bureau, 218 Sussex Gardens, Paddington, London W. 2, England.
2) Ukrainian Relief Committee in Great Britain, [illegible] Road, Manchester 8, England.

Швайцарія:
Croix Rouge Ukrainienne, Comite Central a l'Etranger, 1, Place du Grand Mezel, Geneve, Switzerland.

Італія:
Comitato Ucraino d'Assistenza ai profughi Ucraini in Italia, Passeggiata del Gianicolo 7, Roma, Italia.

Канада:
Ukrainian Canadian Relief Fund, P. O. Box 2136, Winnipeg, Man., Canada.

Аргентина:
Comite Ucranio de ayuda a las victimas de guerra, Calle Victoria 676, Buenos Aires, Argentine.

Бразилія:
Comite Ucraino de Auxilio as Victimas da Guerra, Rua Martim Afonso No. 381, Curitiba, Parana, Brazil.

ЗАГАЛЬНІ ОРҐАНІЗАЦІЇ:
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721, Church St. Annex, New York 8, N. Y., U. S. A.

UKRAINIAN CANADIAN COMMITTEE
711 McIntyre Building, Winnipeg, Man., Canada.

Англійська преса про Україну

(За Українською Інформативною Службою, Лондон).

„Фрі Юроп" (квітень 1946) приносить велику статтю про українських збігців„ Який притулок для збігців?". Автор дає ряд написаних картин насильного репатріювання біженців в Дельменгорсті. Совєтські офіцири мають забрати якнайбільше число українців з таборів „додому". Практика насильного дірвання відбувається вже від року в Клягенфурті, в Кемптені, Пільзні. Автор підносить голосний протест проти цих чинів і проти порушення права азилю. Від Балтику до Середземного моря шириться „кіднепінг". Найбільше автор зупиняється коло справи українських збігців, яку визнає за найжахливішу і пропонує позитивний проєкт в справі збігців, а саме: 1) Привернути права людини і особистої гідности, привернути силу права. Заборонити „кіднепування". 2) Надання британського чи американського горожанства тим „збігцям", які воювали по боці союзників, надання збігцям тимчасових прав на працю в Британській Комонвелт чи в Америці. 3) Признання особливих дорадників для справ різних націй серед біженців в американсько-англійській зоні.

„Лісенер" (9. 5.) в статті В. С. Прічнет „Великий комічний архитвір" з приводу „Мертвих душ" М. Гоголя намагається придивитися до загадки Гоголевої душі, яка знов кілька літ тому стала такою актуальною в українській літературі. З одної сторони — читаємо — душа цього українця пнулася до великого героїчного минулого його країни. В сучаснім, чи краще в майбутнім, цю велич шукав він в Росії, говорячи, що там повстане сила, яка поможе козакам, проти якої не встоїть ніяка інша країна (кінець „Тараса Бульби"), а з другої сторони — в образі змальованої ним російської тройки, з жахом дивився Гоголь на розгін Росії, не розуміючи ні його мети, ні його сенсу: сучаснаж йому російська дійсність була огидна і відражаюча. З комплексу цих думок і наставлень і зродилася сатира „Мертвих душ", сатира на тодішню Росію. Автор порівнює цей твір з „Дон Кіхотом", з „Записками Піквікського Клюбу", а найрадше з „Жіль Блязом". Романтична енергія письменника, здушена й загнана в середину в Миколаївській Росії, вилилася в сатирі, в висміванні царської держави, її суспільства і соціяльних відносин. Однак автор помиляється, кажучи, що причина душевного розладу Гоголя була неможливість письменникові сказати нам, „що ми маємо робити". Це, говорить Прічнет — лише слуга церкви, політик, науковець або фільософ можуть сказати нам, що маємо робити, письменник може лише написати „які ми є" і тому, мовляв, Гоголь, який на прикінці життя „попав в містицизм" і хотів наслідувати Данте мусів, в своїм пристраснім бажанні навчати і вести, скінчити фіяском і звернутися до сатири.

Це пояснення і хибне і невистарчальне. Досить назвати імя Шевченка або Данте, чи Корнеля й Расіна, щоб довести, що і поет, і письменник може навчати „що нам робити". Причини безвихідности героїчної романтики Гоголя треба шукати де інде, а саме: в такій же самій безвихідности російсько-місіянської романтики сучасних українських письменників в СССР, Хвильового, Плужника, Сосюри й інших: підсвідомо, а часом і свідомо ворожий російському месіянству українець, **не міг** стати бояном того месіянства... Звідси їх душевна роздвоєність, звідти сатири Гоголя („Ревізор", „Мертві душі") на Росію, звідси новелістичні сатири Хвильового на „совєтські будні", звідси носталгічна туга Гоголя за героїчною рідною романтикою, за власними забутими сучасниками, привидами давніх рідних лицарів, і такаж сама туга у Хвильового, що ввижалася йому в лісах „голубої Савої України", або така спроба як „Вальдшнепи", — звідси Сосюрин „Мазепа".

Щодо гоголівської української романтики історичної, то Прічнет каже, що з неї дзвенить варварський голос, не голос Західної Европи. „Я не знаходжу нічого йому подібного, хіба лиш в кельтійській мітольогії. Подібний ще цей голос до голосу „Одисеї", з іншої страти людської історії, наївного і немилосердного, але лірічного і чудесно кріплячого нас. Творець цинічного Чичікова також чув цей голос, і повертаючи від нього до дійсности, подібно Бомарше, він навчився сміятися, щоб не плакати".

Коли це „варварство" Гоголя має бути подібне до „варварства" Гомера і кельтійської мітольогії, то охоче на це годимося! Але тоді не можна протиставляти цього „варварства" окцідентові! В нім правдуша окціденту, сильного, відважного, молодого й мужнього, може за сильного і за міцного для охлялої душі деяких знівестілих його представників нині.

(Кінець).

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА: ЛИСТИ.

1455. До родичів від Заблоцький Володимира з Гаїв Вел., Тернопіль.
1457. До Шуляк Михайла, Іванишин Максима і Гриня, Шкура Юрка, Яся і Гриня, Ставороський Михайла, Кожушок Михайла, Кавка Івана, Андрусяк Петра від Лесик Йосифа.
1458. До Когут Андрія від Пігун Михайла з Яросевич.
1459. До Янів Пилипа з Лукавиці Нижньої, Стрий, від Янів Степана.
До Лисейко Михайла, Андрія і Гната з Конюхова від Андрухів Василя.
1460. До Ющук Ігната з Ласучі Малої, Камянець Подільський, від Ющук-Лихорестова Антоніни.
1461. До Прочанів Василя, Анастазії, Ілявн, Володимира, Павла і Евгена від Швульга (Бученко) з Кавказу.
1462. До Ломот Михайла з Вільна, Карась Теофілі від Ломот Константина з Мінська.
1463. До дочки Михайла з села Стрільківці, Борщів, від Скоропад Василя.
1465. До Корженьовська Катерина від Баховська Еви (Лаба) з с. Нове Село, Добромиль.
1466. До Сидорак з Яричова, Львів, від Зачкевич Ярослава.
1467. До односельчан і кревняків з Городецького повіту від Маляр Петра.
1468. До Квасневич Францішка з Товмача від Квасневич Франца.
1469 До Феліщук Степана і Константина Вельчар від Феліщук Степана.
1470. До Госович Степана від Госович-Олійник Марії з с. Павшовка.
1471. До Ґошуляк Теодора, Тараса і Олекси від Ґошуляк Юлії і Григорія з Павшовки.
1472. До Сікора Марії від Буриль Івана.
1473. До Дроботій Теодора від Дроботій Романа з Полісся.
1474. До родини пок. о. Сидоряка Евстахія від Мінко Юлія.
1476. До Тишкевич Кароліни, Олійник Михайла з Ушні, Сасів, від Свідерський Мирона.
1477. До Тарнавський Йосифа, Гураль Йосифа і Магдалини з с. Дуліби, Ходорів, від Телішевський Василя.
1478. До Ясінський Степана з Тиряви Вол., Сянік, від Ясінська Юлії (Трешневська).
1479. До Гентош Степана з с. Лісковате, Добромиль, від Гентош Степана.
1481. До Совірка Онуфрій з с. Монастирець, Ліско, від Совірка Ксавера.
1482. До Кіндратів з с. Ролів, Дрогобич, від Паращак Параньки.
1483. До Вислоцький Теодозія від Вислоцький Івана (брат бувшого посла Олексіора).
1484. До Полчаніков Миколи Івановичь, Уса Андрія Іванович від Ус Павла.
1485. До односельчан з с. Борині, Турка, від Стебницький Базя.
1486. До односельчан з с. Січина, Перемишль, від Козачок Володимира.
1487. До рідних від Бойків Володимира з с. Вікнян, Товмач.
1488. До Вілк (Савіцька) Мідорки Емілії з Слобозії, Буковина, від Венька Леонтини.
1489. До рідних від Никифорчук Василя з с. Гервоної.
1490. До Федик Петра з Устя Зеленого, Бучач, від проф. Федик Володимира.
1491. До Лазорко з Городенки від Лазорко Осипа.
1492. До Гева Леона з с. Гнилоподи, Підгайці, від Співак Евгена з Бучача.
1493. До Бібер Емілії (Філюс) з Луковцех, Буковина, від Єрщюк Евгена.
1494. До кревних від Команицька Дора з Шміткова.
1496. До Галай Василя з Заслави, Сянік, від Галай Адама.
1497. До Мороз Івана з с. Побережє, Станиславів, від Запухляк Дмитра.
1498. До Королець Семена, Леско Марії від Самсонюк Павла.
1499. До Михлів Станислава, Левенець Андрія від Кухарський Івана з Голешова.
1500. До Кузнич Ева з с. Сілець, Перемишль, від Кебуз Осипа.
1501. До Кучер Семена з с. Підлипці, Золочів, від Кучер Теодора.
1502. До Ґутаня Євки, Павловський Теодора з Ліска від Дуда Анастазії.
1503. До Строцький Ізидора від Стебновський Евгена.
1504. До Махно Петра з Дубча, Ярослав, Беля Пелагії від Шабат Миколи.
1505. До Лясковський Трифона і Марцелька від Лясковський Миколая.
1506. До Шмігельські і Гринишин Михайла з Паутова від Шмігельський Омеляна.
1507. До Белецька Катерини з Угнова від Колцун Стефанії (Решетило-Федорович).
1508. До Скрицецькі, Яцук Анастазії від Крижанівський Михайло.
1509. До Фікташ Володимира зі Львова від Фікташ Івана з Дорошова Вел.
1510. До Вольський Андрія з Гути Зел., Рава Руська, від Пільчак Петра.
1511. До Зубрицький Франка і Навроцька Насті від Чапля Івана.
1512. До Капніст Князя від інж. Яремко Михайла.
1513. До Ролік Андрія Сіменович з Полтавщини від Богун-Ролік Георгія.
1514. До Личик Юхима з Рівного від Гнитецький Антонія.
1515. До Лосовський Андрія з с. Ласи, Ярослав, від Лясовський Мирона.
1516. До Туніза Олени і Григорія, Мелер Марка від Матушенко Анна.
1517. До Мирош Атаназа, Ленишин Анни від Мирош Семена зі Львова.
1518. До Риков Михайла, Артаманов Михайла, Краєвська Елисавети від Столяр Петра Никифорович.
До Радковський Луки від Марзишин Петра з с. Вичківці, Зборів.
1520. До Криворука Насті, Зварич Василя, Грицай Петра з Дорожова, Самбір, від Грушивський Стеана.
1522. До односельчан з Делятина, Надвірна, Залозецький Миколи від Попович Дмитра і Романюк Ольги.
1524. До Борис Степана і Дмитра, Гілета Парані від Борис Олекси з Ярослава.
1525. До Вента Гриця і Галерка від Вента Івана з с. Сторожі Малі, Сянік.
1526. До Тузів Филимона з с. Бистріївки, Сквіра, від Гуртовенко Івана Кіндратів.
1527. До Іванишин Майка, Джана, Анни (Хурів) з Добромиля від Хомик Степана.
1528. До Рибчаки (сини Степана) з с. Селиська, Березів, від Рибчак Юліяна.
1529. До Вільха Петра з с. Реґетова, Горлиці, від Федорко Ольги.
1531. До Путчак Федора від Пхтчак Степана.
1532. До Шпирка Миколи з с. Стрепкова, Камінка Струм., від Савчинець-Шпирка Євдокії.
1533. До Якубовський Івана і Василя, Калетин Івана з с. Гринів Бібрка, Олексів Андрія, Пастернак Миколи, Лебендевич Павла від Лебендевич Івана з с. Гринів, Бібрка.
1534. До Клецко Стаха від Клецко Йосифа (син).
1535. До Долинюк Меланії, Гонтар Анни від Долинюк Івана з с. Кадлубиці, Броди.
1536. До Сидор Івана від Гротовіцкі Гжегожа.
1537. До Прокопчук (Прокопскі) від Квасковський Антонома.
1539. До Муха Катерини (Ригаиці) з с. Горанка від Лукачат Антона.
1540. До Березовський Григорія, Миколи, Василя, Анни (Крижанівська) від Ярема Петра з Молодинча.
1541. До Гречкосій Катерини, Теодора, Семена, Павлаш Антимис Павла, Брухальський Степана, Солітицький Павла від Мандзин Михайла з с. Новосілка, Підгайці.
1542. До односельчан з Копичинець від Сафіян Олександра.
1543. До Маринчак Миколи від Маринчак Григорія з с. Гайковець, Сянік.
1544. До Голопич Семена з с. Границі, Ярема Петра і Мельничок Дмитра від Дніпренко Семена.
1545. До Швед Юрка, Фесі, Тасі, Беднарчук Івана з с. Городиско, Добрамиль, від Швед Василя.
1546. До Паславський Петра з с. Товсте, Скалат, від Паславська Анни.
1547. До Фетчишин Ілька і Володимира від Миськів Михайла з с. Жуличі, Золочів.
1548. До Кучер Семена від Кучер Теодора.
1550. До Луцак з Печеніжина від Кузик Дмитра.
1551. До Фассовський Віктора від Фассовський В.
1552. До Журавецький Михайла, Зятик Павла з с. Загочева, Ліско) від Гірняк Андрія.
1553. До Кудлак Фенні і Юстини від Кудлак Петра.
1555. До Ривак Данила від Ривак Анни з с. Торки, Перемишль.
1557. До Мельниченко (сестри) з Застава і Гаї Великі, Тернопіль, від Заблоцький Володимира.
1559. До парохіян з сіл: Сокаль, Берлин, Суходоли (Броди), Корчин (Стрий), Синьків (Радехів), Стрижанка (Камінка Струм.), від о. Пашковський Володимира.
1560. До Осташ Петра і Олекси, Кріль Михайла, Хомич Петра і Івана, з с. Сгжиниця, Санік, від Романишин Миколи.
1562. До Ґерляк Петра з с. Сторона, Дрогобич, від Ґерляк Миколи.
1563. До знайомих з села Янківці, Тернопіль, від Салій Михайла.
1564. До Шишлик Розалії, Дурич Віктора з с. Страшович від Дніпренко Олени.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223 відбуде місячні збори в неділю, 7. липня, в сали парохіяльній, зараз по Сл. Божій. Пригадуємо всім членам, що на цей день припадає нашого патрона, тому просимо всіх членів прийти на 9. годину рано до салі парохіяльної і так всі підемо впорядку до церкви на Сл. Божу і панахиду. — Уряд.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 20. червня 1946 р. помер
МИХАЙЛО ТИНЕЦЬКИЙ,
член Бр. св. Володимира, від. 130 У. Н. Союзу в Ню Йорку, Н. Й.
Покійний походив з містечка Залізці, повіт Зборів, Західна Україна. До У. Н. Союзу вступив у 1918 році. Полишив у смутку жену Марію, два сини і дві доньки. Похорон відбувся в суботу, 22. червня при здвизі членів Братства з прапорами; похоронено на цвинтарі Кальварія. — В. Й. П.!
Уряд Братства.

Дня 4. червня 1946 р. померла
КАРОЛИНА БУҐІЛЬ,
членкиня Тов. Згода, від. 20 У. Н. Союзу в Гемтремк, Міш.
Покійна походила з містечка Підвисоке, пов. Бережани. Полишила в смутку мужа Миколу.
Похорон відбувся в укр. катол. церкві. — В. Й. П.!
Й. Крупка, секр.

Адреса організації „КЕР" — CARE — яка висилає на замовлення харчові пакунки, так звані „десять в одному ($15 за пакунок) є слідуюча:

CARE
50 Broad Street, New York, N. Y.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую д-ра ЛЬОНГИНА МЕЛЬНИКА з м. Рогатина. Хто би знав про нього, або його рідню, прошу написати на мою адресу:
MARIA BELNIW WITWICK
R. F. D. 1, Whippany, N. J., U. S. A.
Европейські часописі прошу передрукувати.

Пошукую в дуже важній краєвій справі ОСИФА, МИКОЛУ І АНАСТАЗІЮ СТЕЛЬМАХ. Вони походять з Підгайців коло Бережан. Прошу, голоситись на адресу:
WASYL HUBICKI
15 Lafayette St., Mount Union, Pa.

Задорожний Володимир, син Петра, внук Юрка Задорожного, пошукує тітку **САВЧАК КАТЕРИНУ,** доньку Юрка Задорожного, ур. в Дубрівці Руській, пов. Сянік.

Никига Петро, син Осипа з Топорова, пошукує **ЗЕЛІСКА ІВАНА** з жінкою Мутруною, **ЗЕЛІСКА ГНАТА, ЮСЬКЕВИЧА ПЕТРА, НИКИГУ ВОЛОДИМИРА** з сестрою Стефанією. Всі вище згадані особи родом з Топорова, Радехівського повіту. Правдоподібно до війни жили в Шікаго.

Горбач Петро родом з Топорова, пошукує тітку з дому **ГОРБАЧ,** родом з Топорова, повіт Радехів. Правдоподібно живе в Ню Йорку.
Писати на таку адресу:
ZADOROZNYJ WOLODYMYR
Rimini, Euklave Lager L. A.Y/F.P.W. Camp, C. M. F. 2728 Z., Italy.

НАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ

MIAMI, FLORIDA
Українське заведення
CORAL WAY ART CABINET SHOP,
2845-2901 S. W. 22 St., Tel. 48-2141
Miami, Florida.

Пошукую чотирьох досвідчених людей до custom build furniture: двох столярів трохи обзнайомлених з машинами, або з токарською роботою; одного до викінчування (finisher); одного тапіцера (upholsterer). Добра платня, забезпечені кімнати для самітних, з родиною мусять мати половину готівки на купно хати, винаняти тяжко, добрий клімат для терплячих на ревматизм та інші недомагання.
Олександер Івашко, властитель.

ТАРЗАН, ч. 1408. Проба вогню.

Нагло знахор кинувся в сторону вогню.

Він витягнув горіючу головню з вогнища і пустився з нею на малпочоловіка.

„Коли ця людина є богом вогню, хай він зїсть цей вогонь і так доведе, що він саме ним є!" закричав оголомшений Снадак.

„Тарзане, не роби цього!" крикнула Джена зі страху.